

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-2085/2015. számú ügyben**

Előadó: dr. Regényi Eszter

Az eljárás megindítása

A panaszost a Tiszafüredi Rendőrkapitányság beosztottjai 2015. március 7-én igazoltatták, megbilincseltek és előállították. A beadványozó sérelmezte a kényszerítő eszköz alkalmazását, véleménye szerint indok nélkül bilincseltek meg. A panasz alapján felmerült Magyarország Alaptörvényében nevesített jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye, valamint a személyes szabadsághoz és az emberi méltósághoz fűződő jog sérelmének a gyanúja. Erre tekintettel – az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 20. § (1) bekezdése alapján – vizsgálatot folytattam. Vizsgálatom során tájékoztatást kértem a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányságtól.

Alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény)
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.)
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.)
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat)

Érintett alapvető jogok

- a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]
- a személyes szabadsághoz való jog: „*Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.*” [Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdés]
- az élethez és az emberi méltósághoz való jog: „*Az emberi méltósághoz való jog sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.*” [Alaptörvény II. cikk]

A megállapított tényállás

1. A beadványozó 2015. március 7-én Tiszafüred belterületén szabálytalanul közlekedett kerékpárjával: biciklijén nem volt megfelelő világítás, és ittas állapotban volt. A rendőrök igazoltatták, majd megbilincseltek és előállították. A beadványozó sérelmezte, hogy megbilincseltek: szerinte együttműködő volt, elismerte a szabálysértést, nem adott okot a kényszerítő eszköz alkalmazására. Kifogásolta azt is, hogy az előállításról kiállított igazolásban az szerepel: „nevezett sérülés és panaszmentesen szülőnek átadva.” A panaszos szülei az intézkedés idején már nem éltek, kegyeletsértőnek és felháborítóknak tartotta az igazolás valótlan tartalmát.

2. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a rendőri intézkedés alapja az volt, hogy a panaszos 2015. március 7-én 22.00 óra körüli időben a Tiszafüred, Fő utcában, saját tulajdonát képező kerékpárjával kivilágítatlanul, imbolyogva, „kacsázva” közlekedett. A járőrpár a panaszost igazoltatta, a leheletén alkoholszagot éreztek, a beszéde akadozott. A 22.03 órakor alkalmazott Drager Alcotester 6810 típusú, ARAB 0537 számú kézi alkoholszondát a panaszos 1.03 mg/l értékre fújta ki. Ekkor az intézkedő rendőrök közölték vele, hogy légalkohol mintavétel céljából előállítják a Tiszafüredi Rendőrkapitányságra.

A panaszos az intézkedés során végig topogott, többször közölte, hogy menni akar, mert dolga van. Ezért a járőrök – a szökés megakadályozása érdekében – kezeit hátra helyzetben megbilincseltek, ruházatát átvizsgálták, majd a rendőrkapitányság épületébe előállították. A bilincset 22.05 órától 22.25 óráig alkalmazták.

A rendőrkapitányság épületében 22.25 órai kezdettel alkalmazott Drager Alcotester 7110 H típusú, ARAB 036 számú légalkoholmérő készüléket a panaszos 1.2 mg/l értékre fújta ki. A mérés 22.29 órakor fejeződött be. A mérés eredményét a panaszos és a légalkoholmérő kezelője aláírásával hitelesítette. A panaszos az alkalmazott feljegyzés nyomtatványon úgy nyilatkozott, hogy a szabálysértés elkövetését elismeri, azt elolvasás után aláírta. Ezt követően, mivel a panaszos előállításának oka megszűnt, 22.35 órakor szabadon bocsátották.

Az előállítás végrehajtását/kényszerítő eszköz alkalmazását – a rendőri jelentés szerint – az eljáró rendőrök parancsnoka véleményezte és kivizsgálta, a rendőri intézkedést, a kényszerítő eszköz alkalmazását jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak minősítette. Az előállítás időtartamáról szóló igazolás formanyomtatvány tartalmazza a fiatalkorú előállított esetében alkalmazandó „ekkor nevezett sérülés és panaszmentesen szülőnek átadva” bejegyzést, amely csak fiatalkorúak esetében kerül aláhúzásra. Jelen esetben ezt aláhúzással nem érvényesítették. Az igazolás átvételekor a panaszos az igazolás tartalmát, azt elolvasva, nem kifogásolta, aláírta. A megyei rendőr-főkapitány is jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak tartotta a szóban forgó rendőri intézkedéseket.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatásköröm tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ezek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint: Az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztisztviselő, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 4. § (1) bekezdése szerint a rendőrség, állami fegyveres rendvédelmi szerv, így – figyelemmel az Ajbt. 18. § (1) bekezdésnek f) pontjára is – tevékenységének vizsgálatára kiterjed hatásköröm.

Az Ajbt. 20. § (1) bekezdése pedig – a benyújtott beadvány alapján – vizsgálat folytatásának lehetőségét biztosítja számomra.

II. Az alapvető jogok és alkotmányos elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosá az adott ügyvel kapcsolatban vizsgált társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget Alaptörvényben biztosított mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta a biztosok következetesen, zsinórmértékként támaszkodtak az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, és alkalmazták az alapjog-korlátozás alkotmányosságának megítélését célzó alapjogi teszteket.

Magyarország Alaptörvénye alapjogokkal kapcsolatos megfogalmazása nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, legalábbis az alapjogi követelmények és alapjogok tekintetében nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely ellentétes lenne a korábbi Alkotmány szövegével. A normaszövegben előfordul részben eltérő fogalmazásmód, kiegészítés, kihagyás, de mindaddig, amíg az alkotmányértelmezési monopóliummal felruházott Alkotmánybíróság ellenkezően nem nyilatkozik – álláspontom szerint – *vélelmezendő, hogy az Alkotmány szövegéhez kapcsolódó korábbi alkotmánybírósági megállapításokra valamennyi alaptörvény-értelmezőnek, így az alapvető jogok biztosának is figyelemmel kell lennie.*

Az ombudsmani gyakorlatban továbbra is hivatkozási pontot jelent tehát az egyes alkotmányos jogokat és követelményeket értelmező alkotmánybírói esetjog. Az Alkotmánybírói határozat a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában mutatott rá arra, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése szerint *Magyarország független demokratikus jogállam*. Amint az Alkotmánybírói határozatában megfogalmazta, a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam [...] kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára*. A jogbiztonság tehát nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, *de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is*. Az Alkotmánybírói határozat értelmezése szerint a jogállamiság elvéből adódó egyik alapvető követelmény, hogy a közhatalommal rendelkező szervek *a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket*.¹

Az Alaptörvény II. cikke alapján az *emberi méltóság* sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az alkotmánybírói gyakorlat az emberi méltósághoz való joggal kapcsolatosan arra hívja fel a figyelmet, hogy a méltóság az emberi léttel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi élet értéke között jogilag különbséget tenni. Emberi méltósága és élete mindenkinek érthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg, és miért annyit.² Az alkotmánybírói gyakorlat kiemeli, hogy az emberi méltósághoz való jog az ún. *általános személyiségi jog* egyik megfogalmazásának tekinthető. Az általános személyiségi jog „*anyajog*”, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybírói határozat, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.

Az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a szabadsághoz. Az Alkotmánybírói határozat a 66/1991. (XII. 21.) határozatában kifejtette, hogy *személyes szabadsághoz való alapvető emberi jogot* törvény – az Alkotmány megengedő rendelkezése folytán – korlátozhat. A személyes szabadságnak jogszerű („*törvényes*”) elvonása is okozhat alaptalan sérelmet. Az egyes korlátozó rendelkezések csak akkor fogadhatók el alkotmányszerűnek, ha az általuk elérni kívánt és alkotmányosan elismert célhoz képest a korlátozás szükségszerű és arányos. Az arányosság értékeléséhez hozzátartozik az is, hogy a korlátozás folytán esetleg bekövetkező és eleve ki nem küszöbölhető sérelmek elfogadható mérvű enyhítésére garanciák legyenek. *Megfelelő garanciák* nélkül a szabadság-elvonásra lehetőséget adó jogszabályok alkotmányszerűsége válhat kétségesé.

III. Az ügy érdeme tekintetében

a) Az Rtv. alapelvei rögzítik, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. Intézkedése nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül pedig azt kell választania, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban tehát két kérdés vizsgálendő³: azok alkalmazása megfelelt-e a *törvényesség*, valamint az *arányosság* követelményének. Azaz az intézkedő rendőr feladatainak ellátása során a törvények tiszteletben tartásával járt-e el, az intézkedésre a törvényben felsorolt ok alapján, tehát *jogalappal* került-e sor.

¹ 56/1991. (XI.8.) AB határozat

² 64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991,

³ Lásd az AJB-2158/2014 jelentés

Abban az esetben, ha az intézkedésre jogalappal kerül sor, vizsgálendő, hogy a rendőrség betartotta-e az *arányosság* követelményét. Arányban állt-e az intézkedés alá vont alapvető jogainak korlátozása az intézkedés céljával, és a rendelkezésre álló lehetőségek közül a rendőrség a legkisebb korlátozással járót választotta-e.

A rendelkezésemre álló – az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült – rendőri jelentés szerint a panaszos kerékpárjával szabálytalanul közlekedett (amit ő sem tagadott), ezért igazoltatták. Annak során felmerült a gyanú, hogy a panaszos korábban alkoholt fogyasztott (amit a panaszos szintén elismert), emiatt alkoholszondát fújattak vele, illetve további mintavétel céljából előállították.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során *igazoltathatja* azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. *A rendőri jelentésben szereplő adatok (a panaszos által elismert, kivilágítatlan kerékpárral, ittas állapotban történő közlekedés) alátámasztják az igazoltatás szükségességét, azaz annak megfelelő volt a jogalapja.*

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja azokat az okokat, amelyek miatt a rendőr *előállítja*, illetve *előállíthatja* az intézkedéssel érintett személyt. A vizsgált ügyben az előállításról készített jelentés az előállítás okaként a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkoholvizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükségességét (Rtv. 33. § 2. bekezdés c. pont) jelölte meg. A rendőri jelentés szerint az igazoltatás helyszínén a rendőrök kézi alkoholszondát alkalmaztak a panaszossal szemben. Az előállítás célja – a helyszínen rendelkezésre nem álló – hiteles légalkoholmérő készülékkel történő mérés elvégzése volt. Tehát az előállítás is megfelelő jogalappal történt.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján a rendőr mérlegelheti: előállítja az eljárás alá vont személyt, vagy más módon biztosítja az intézkedés eredményességét. Lehetőséget biztosít az előállítás foganatosítására, de – ellentétben az Rtv. 33. § (1) bekezdésben felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. A mérlegelés lehetősége azonban nem korlátlan, akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha megfelel az arányosság elvének, azaz nem okoz olyan hátrányt, ami nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap fennállása esetén sem értékelhető jogszerűnek az intézkedés. Az arányosság megítélésekor az vizsgálendő, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a személyi szabadság korlátozásával volt elérhető. Álláspontom szerint, mivel a helyszínen hiteles légalkoholmérő készülék nem állt az intézkedő rendőrök rendelkezésére, az előállításon kívül nem volt más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, amely az intézkedés eredményességét biztosíthatta volna. Megállapítható tehát, hogy az előállítás arányban állt az intézkedés törvényes – a szabályszegés hiteles bizonyításának – céljával.

Az előállítás 22 óra 03 perctől 22 óra 35 percig tartott, mely időtartam alatt megtörtént a hiteles légalkohol mintavétel. A szabadságkorlátozó intézkedés mindig célhoz kötött, ezért csak addig tarthat, amíg a célja megvalósul. A panaszos szabadságának előállítással való korlátozása nem tartott szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig, az előállítása időtartama arányban állt az elérni kívánt céllal, a hiteles mintavétellel.

Minderre tekintettel *megállapítható, hogy a panaszos előállítása megalapozott volt, megfelelő jogalap birtokában történt, valamint érvényesült az arányosság követelménye is.*

b) A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi. E szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke, annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatban tehát alapjogi szempontból vizsgálandó kérdések a jogszerűség, az arányosság és a fokozatosság alapelveinek betartása.⁴

A rendőri jelentés szerint a panaszos az intézkedés során „végig topogott, illetve többször hangoztatta, hogy neki dolga van és menni akar”. Ezért szökésének megakadályozása érdekében megbilincseltek.

Álláspontom szerint a panaszos által tanúsított magatartás nem volt szökés kísérletének tekinthető, nem szolgálhatott volna a bilincs használat jogalapjául. A panaszos a szondát a helyszínen kényszer nélkül megfújta és elismerte ittasságát, együttműködött igazoltatása során is. Az eset körülményei – együttműködése és a szabálysértés elismerése – tükrében nem életszerű, hogy a későbbiekben ki akarta volna vonni magát a rendőri intézkedés alól. A rendőrök ismerték a panaszos személyét, ő a felelősségét elismerte, ésszerűtlen lett volna felelősségét további szabályszegéssel, vagy ellenszegüléssel súlyosbítani, és a rendelkezésekre álló adatok nem is utalnak erre.

A Szolgálati Szabályzat így definiálja az ellenszegülés fogalmát: „az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) *passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevéleges ellenszegülést nem mutat,*
- b) *aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,*
- c) *támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.*”⁵

Összességében: a panaszos a rendőri utasításokat végrehajtotta, igazolta magát és megfújta az alkoholszondát; nem tanúsított sem passzív, sem aktív ellenszegülést. Mivel nem volt ellenállás, nem is volt mit megtörni a bilincs alkalmazásával.

⁴ Lásd az AJB-2158/2014 jelentés

⁵ Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés

A panaszos topogása – még annak ismételtetése mellett is, hogy menni szeretne –, nem értelmezhető ellenszegülésnek, szökési szándéknak, inkább nyugtalanságra, a rendőri intézkedés következményeitől való félelemre utalhat. A szökés távoli, nem konkretizálódó veszélye, esetleges bekövetkezése – véleményem szerint – önmagában nem adhat kellő jogalapot a bilincs használatára.

A rendőri jelentés szerint a panaszos imbolyogva közlekedett, beszéde akadozott, azaz állapota is valószínűtlenné tette, hogy szökésétől alappal tartani lehetett volna. A bilincs alkalmazását az erőviszonyok (két rendőr - egy intézkedés alá vont) sem indokolták.

Amennyiben fenn is állt volna a szökés veszélye, bilincs csak akkor lett volna alkalmazható – figyelemmel az Rtv. 15. §-ában és a 16. § (1) bekezdésben foglalt arányosság követelményére, illetve a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában előírt fokozatosság elvére – ha a testi kényszer alkalmazása nem vezetett volna eredményre, vagy már eleve kilátástalan lett volna annak sikere. Ilyen körülményről ugyanakkor a rendőri jelentés nem tesz említést.

Az adott helyzetben a rendőröknek először – az előállítás okáról tájékoztatva – utasítaniuk kellett volna az együttműködő panaszost, hogy üljön be a rendőrautóba. Ha a panaszos ennek nem tett volna eleget, passzív ellenszegülést tanúsított volna, a rendőrök – a fokozatosság elvét figyelembe véve – testi kényszert alkalmazhattak volna.

Az eset összes körülményéből tehát arra lehet következtetni, hogy a bilincset, alapjogot korlátozó automatizmusként, mintegy az előállítás természetes velejárójaként alkalmazták.

A törvényi feltételek megléte hiányában végzett bilincseléssel az eljáró rendőrök megsértették a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét és a panaszos személyes szabadsághoz, valamint az emberi méltósághoz fűződő jogát.

c) Az Rtv. előírja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.⁶ A rendőrségi előállítás időtartamáról kiállított igazoláson a következő szerepel: „Az előállítás 2015. év 03. hó 07. nap 22 óra 03 perctől 2015. év 03. hó 07. nap 22 óra 35 percig tartott, ekkor nevezett sérülés és panaszmentesen szülőnek átadva.”

A rendőrség szerint a nyomtatvány kitöltése megfelelően történt, hiszen „a nevezett sérülés és panaszmentesen szülőnek átadva” részt nem húzták alá, így az nem vonatkozott a panaszosra. Ugyanakkor a logika és a magyar nyelv szabályai szerint az önmagában álló „ekkor nevezett szülőnek átadva” nem értelmezhető – a dokumentumon *nem* szereplő – „szabadon bocsátás”-ként.

Ellentmond a szóban forgó „kitöltési módnak” a dokumentum első része is: a hozzátartozó értesítése, vagy az élelmezés kérése esetén is csak az egyik lehetőség szerepelt a papíron, mégpedig gépelten aláhúzva. (hozzátartozó kiértesítését kérte; élelmezést nem kért.) Ezt a részt tehát nem egyszerű aláhúzással „töltötték ki”, hanem a valótlant részét kitörölték, a valós részt pedig aláhúzták a gépelés során. E logika szerint is indokolatlan, és félrevezető a nem valós rész – „ekkor nevezett szülőnek átadva” – szövegben tartása, és a valós szövegrész – „szabadon bocsátva” – kihagyása. A dokumentum első felének „kitöltési” módja is arra utal tehát, hogy a sérelmezett mondatrész tévedésből, figyelmetlenségéből maradt a valós eljárás megnevezése helyett a dokumentumban.

Ez a hiba azonban nem hatott ki az ügy érdemére, elírásnak tekinthető, amely így is az előállítás végét jelölte, nem eredményezett tehát alapjogi sérelmet. Mindazonáltal az ilyen elírás alkalmas lehet az állampolgárok – a rendőrség tisztességes eljárásába vetett – bizalmának a gyengítésére, ezért indokolt fokozottan figyelni a hasonló esetek elkerülésére.

Intézkedéseim

A jelentésemben feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásság orvoslása és jövőbeni megelőzése érdekében – az Ajbt. 31. § (1) bekezdése alapján – *kérem a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét, hogy*

---

⁶ Rtv. 33. § (4) bekezdése

- jelentésem tartalmának ismertetésével hívja fel az alárendeltségében működő személyi állomány figyelmét arra, hogy a jövőben az arányosság követelményének, valamint a fokozatosság elvének érvényesítésével, alapjogsérelem okozása nélkül járjanak el a kényszerintézkedések – kiemelten a bilincs – alkalmazása során;
- rendelje el a kapcsolódó előírások visszatérő oktatását, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazásával összefüggő törvényi követelmények érvényesülésének rendszeres parancsnoki ellenőrzését.

Budapest, 2015. december

Székely László sk.